

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-94/75-2
od 12. II 1975.

Vijeće: dr Zdenko Antić, Gavro Badovinac, mr Zvonimir Aržek

Špediter - Špediterova odgovornost za štetu na robi svog komitenta - Špediter ne odgovara za štetu koja je navodno nastala na robi u skladištu ako je samo dao nalog za iskladištenje i robu je neposredno od skladištara preuzeo njegov komitent

Tužitelj je osiguratelj koji je nadoknadio štetu svom osiguraniku, a tuženi su: brodar kao prvotuženi, poduzeće "Luka" kao drugotuženi i špediter kao trećetuženi.

Medju strankama je sporno da li su tuženi brodar odnosno poduzeće "Luka", odnosno špediter, dužni platiti tužitelju - osiguratelju iznos od 10.838,30 din, na ime naknade štete na specijalnom vozilu koje je oštećeno u toku prijevoza i čije je oštećenje utvrđeno pregledom vozila od strane avarijskog komesara osiguratelja, a za koje oštećenje nisu podnešeni uredni protesti ni brodaru niti skladištaru - poduzeću "Luka".

Prvostepeni sud je rješavajući spor odbio tužitelja sa zahtjevom prema prvotuženom brodaru i prema drugotuženom poduzeću "Luka", dok je trećetuženog špeditera obvezao da tužitelju plati utuženi iznos od dinara 10.838,30, jer je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza našao da tužitelj u odnosu na prvotuženog brodara nije dokazao da je šteta na robi nastala dok se roba nalazila na brodu, što slijedi i iz izjave drugotuženog da je primio teret sa broda bez prigovora, i uskladištio ga te da ga je predao trećetuženom bez prigovora. "Zapisnik o pregledu" i "certifikat" u pogledu uzroka oštećenja ne mogu služiti kao dokaz jer su činjenice sadržane u odnosnim ispravama utvrđene bez prisutnosti prvotuženog, a zapisnik je sastavljen na osnovi pregleda od 11. VIII 1973.g. za robu koja je bila sa broda iskrcana već 10. VIII 1973, pa su navodi sastavljača odnosnih isprava, da je uzrok oštećenja loša manipulacija kod ukrcaja, proizvoljni, i odnosne isprave ne mogu služiti kao dokaz da je uzrok oštećenja robe loša manipulacija kod ukrcaja.

Okolnost da je drugotuženi bez prigovora predao robu trećetuženom, što slijedi i iz potvrde od 11.VIII 1973.g. br.30101. Tu potvrdu trećetuženi nije osporio, te to ukazuje da drugotuženi nije odgovoran za odnosnu štetu.

Odgovornost trećetuženog slijedi iz činjenice jednostrano sastavljenih dokumenata "zapisnika o pregledu" i "certifikata", da je postojanje štete na spornoj robi utvrđeno dana 11.VIII, a njeno postojanje nije osporeno kod trećetuženog. Kako je roba bez prigovora predana od strane drugotuženog trećetuženom, očito je da je oštećenje robe nastalo poslije iskladištenja i predaje trećetuženom. Navod trećetuženog da nije bilo potrebno davati prigovor na oštećenje i tražiti kontradiktorno sastavljanje zapisnika, pošto je u odnosnim ispravama naveden uzrok oštećenja, ne može se prihvatiti jer je upravo zbog nekontradiktorno sastavljene isprave neprihvatljiv, po avarijskom komesaru, navedeni uzrok štete, a avarijski komesar olako je pristupio donošenju takvog utvrdjenja, bez prisutnosti ostalih sudionika i bez pružanja bilo kakvog dokaza o točnosti njegovog nalaza. Potrebno je imati u vidu da je jedan zapisnik o pregledu robe sastavio sam tužitelj.

Kako je roba bez prigovora predana od strane broдача drugotuženom poduzeću "Luka", a drugotuženi je bez prigovora predao robu trećetuženom, valjalo je trećetuženog obvezati na naknadu štete.

Presudu žalbom pobija trećetuženi zbog povreda iz čl.342 Zakona o parničnom postupku i predlaže da se presuda u pobijanom dijelu preinači i tužitelj odbije sa njegovim zahtjevom, odnosno da se presuda ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Pobijana presuda, ističe trećetuženi, donešena je, a da o odlučnim okolnostima nisu saslušani svjedoci, tj. osobe koje su sačinile "avarijski zapisnik" i "certifikat". Ističe takodjer da avarijski komesar nije napamet utvrdio da je šteta posljedica manipulacije kod ukrcaja, jer je takav podatak morao dobiti od nekoga. Trećetuženi ističe da je lučki slagač u ukrcajnoj luci Houston, stavio primjedbu da je sporna roba oštećena prilikom ukrcaja.

Čak i kad bi se uzelo da protest koji je podnio trećetuženi 13.VIII kao kasno podnešeni nema pravnog učinka, trećetuženi može dokazivati uzrok štete i na drugi način. Predlaže stoga da se u pogledu uzroka o nastanku štete saslušaju svjedoci i da se stavi upit na ZIK Zagreb u pogledu oštećenja.

Trećetuženi u potvrdu o iskladištenju vozila nije stavio primjedbu zbog toga, jer je istoga dana na otvorenom lučkom skladištu šteta utvrđena putem vještaka Osiguravajućeg zavoda i Zavoda za ispitivanje kvalitete robe. Dokument o utvrđivanju štete pa i kad je uskladištenje izvršeno bez prisutnosti drugotuženog kad su na njegovom skladištu avarijski komesar i predstavnik Zavoda za ispitivanje kvalitete utvrdili štetu, ne može se uzeti kao jednostrano sastavljen dokument. Ako odnosnim ispravama sud nije poklonio vjeru trebalo je provesti dokazivanje o nastanku štete i mjestu gdje je šteta utvrđena provodjenjem drugih dokaza.

Nadalje ističe da je sporno vozilo od broдача preuzela "Luka" 10.VIII 1973.g. i da je onda bila dužna u svojstvu neposrednog primatelja uputiti brođaru protest. Vozilo "Luke" preuzeli su vozači osiguranika, komitenta trećetuženog, a prema dispoziciji trećetuženog. Kako je komitent trećetuženog sam preuzeo vozilo od lučkog skladištara ne može se uzeti da je do štete došlo za vrijeme dok se vozilo nalazilo kod trećetuženog, jer vozilo kod njega nikad nije ni bilo. Obzirom na to, trećetuženi smatra da on ne može biti odgovoran za štetu jer je do oštećenja vozila došlo dok se ono nalazilo kod drugotuženog, pa smatra da je na taj način sačuvao regresno pravo svom komitentu s jedne strane, a s druge strane - sporno se vozilo nije nikad nalazilo u posjedu trećetuženog špeditera. Čak i pod pretpostavkom da je protest od 13.VIII 1973.g. bez pravnog učinka, ne može se prihvatiti stajalište prvostepenog suda da bi za odnosnu štetu odgovarao trećetuženi.

Sud je žalbu uvažio, prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio na ponovno raspravljanje iz slijedećih razloga:

Iz podnešenih dokaza u žalbi, tj. iz naloga o iskladištenju slijedi da je trećetuženi špediter, nakon što je bio izvješten da je sporna pošiljka stigla, po zahtjevu svoga nalogodavca dao nalog za iskladištenje time da stranka sama preuzima sporno vozilo. Obzirom na izloženo i na dokaz koga je trećetuženi podnio tek u žalbi slijedilo bi da trećetuženi nije vršio preuzimanje spornog vozila od drugotuženog već njegov nalogodavac. Ako trećetuženi nije vršio preuzimanje nego je samo dao nalog za iskladištenje svom nalogodavcu i poduzeću "Luka" kao skladištaru, tada se ne može uzeti da je bio u posjedu spornog vozila, te da je šteta nastala kod njega i da je trećetuženi slijedom toga odgovoran za odnosnu štetu.

Kako je trećetuženi odnosni dokaz podnio tek u žalbi, prvostepeni sud nije mogao o tom dokazu odlučivati. Stoga je valjalo presudu u pobijanom dijelu ukinuti i riješiti kao u dispozitivu.

U ponovnom postupku prvostepeni sud utvrdit će da li je zaista trećetuženi špediter dao drugotuženom dispoziciju da sam njegov nalogodavac preuzme sporno vozilo, te da li je zaista sam nalogodavac vozilo preuzeo. Ako se utvrdi da je zaista robu od drugotuženog preuzeo sam nalogodavac špeditera, trebat će ocijeniti da li trećetuženi kao špediter snosi kakvu odgovornost za posljedice što prilikom preuzimanja robe od skladištara nisu sačuvana prava osiguratelja prema štetniku, odnosno da li se sporna šteta mogla desiti za vrijeme dok je odnosna roba bila na raspolaganju kod trećetuženog kao špeditera.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-71/75-2
od 12. II 1975.

Vijeće: dr Zdenko Antić, Gavro Badovinac, prof. dr Vladislav Brajković

Prijevoz kamionom - Prijevoznikova odgovornost za štetu na robi i za zakašnjenje - Ako je prijevoznik prouzrokovao zakašnjenje namjerno ili grubom nepažnjom odgovara imatelju prava i za izmaklu dobit - Imatelj prava mora dokazati prijevoznikovu kvalificiranu krivnju - Ne smatra se da je zakašnjenje nastalo kvalificiranom krivnjom ako je kamion prošao put u prosjeku sa 40 km na sat

Tužitelj je pošiljatelj i primatelj, a tuženi je prijevoznik. Tužitelj u tužbi navodi da je sa tuženim sklopio ugovor o prijevozu voća iz Zadra do Zagreba. Budući da se radilo o lakopokvarljivom teretu tuženi se obvezao da će prevesti robu do slijedećeg dana do 5 sati ujutro. Ovu obvezu tuženi nije ispunio, jer je roba putovala ukupno 11 sati, te je time prouzrokovao kvar voća. Na temelju toga zahtijeva od prijevoznika da mu nadoknadi štetu na robi i izmaklu dobit koja mu je prouzrokovana jer robu nije mogao prodati.